

คำใช้จ่ายของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ภานพันธ์ พุฒสุข

อภินันท์นาการ

จาก

มัครทอทอศอศอ ม.มพทค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการระบาด
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2542

ISBN 974-662-951-4

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ดพ
๗4๗๓
2542
๗.2

4036631 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : ค่าใช้จ่าย / โรคเบาหวาน

กานุพันธ์ พุฒสุข : ค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (FINANCIAL EXPENDITURE OF PATIENTS WITH DIABETES MELLITUS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ฉัฐจาพร พิชัยณรงค์, M.P.H., ศ.ค. (วิทยาการระบาด), ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์, พ.บ., ศ.ม., D.Sc.(Clinical Epidemiology), สุทิน ศรีอัญญาพร, พ.บ., ว.ว. (อายุรศาสตร์ทั่วไป), ว.ว. (อายุรศาสตร์ต่อมไร้ท่อ), อรณัย วรรณสุคำ, ศ.ม. 150 หน้า. ISBN 974-662-951-4

การศึกษาแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ รายได้ ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรักษาที่ได้รับ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ภาวะแทรกซ้อน และสิทธิเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล กับค่าใช้จ่ายของผู้ป่วย ทำการศึกษาในโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 7 แห่งที่ตั้งอยู่ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร ระหว่าง พฤษภาคม - ตุลาคม 2541 ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 500 คน เป็นกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 250 คน และกลุ่มอ้างอิงจำนวน 250 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วย และ/หรือญาติ ด้วยแบบสอบถาม

ผู้ป่วยโรคเบาหวาน เสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 6,017.50 บาท/ปี ส่วนกลุ่มอ้างอิงเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 47.20 บาท/ปี ($p - value < 0.001$) ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยควบคุมตัวแปรอิสระต่าง ๆ ด้วย enter multiple regression พบว่าค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยเพิ่มขึ้น เมื่อผู้ป่วยมีอายุมากขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยที่รักษาด้วยวิธีฉีด insulin สูงมากกว่ารักษาด้วยวิธีอื่น ๆ และการรักษา 2 วิธีจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการรักษาเพียงวิธีเดียว การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ดี ส่วนเพศ ระยะเวลาการเจ็บป่วย ภาวะแทรกซ้อน และสิทธิเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล ไม่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ($p - value > 0.05$)

ผู้ป่วยโรคเบาหวาน เสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าบุคคลทั่วไปถึง 127 เท่า และทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งส่วนตัว ครอบครัว และประเทศชาติโดยรวม ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายครั้งนี้ น่าจะนำไปประกอบการวางแผนให้การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานบ่งชี้ให้เห็นปัญหาทางเศรษฐกิจของโรคเบาหวาน

4036631 SIEP/M : MAJOR : EPIDEMIOLOGY ; M.Sc. (EPIDEMIOLOGY)

KEY WORDS : FINANCIAL EXPENDITURE / DIABETES MELLITUS

PANUPHAN PUTSUK : FINANCIAL EXPENDITURE OF PATIENTS WITH DIABETES MELLITUS. THESIS ADVISORS : NATCHAPORN PICHAINARONG, M.P.H., Dr.P.H. (Epidemiology), JAYANTON PATUMANOND, M.D., M.P.H., D.Sc. (Clinical Epidemiology), SUTIN SRIUSSADAPRON, M.D., AURANAI WANNASUKHUM, M.Economics. 150 p. ISBN 976-662-951-4

An analytic cross-sectional study was conducted to explore the direct and indirect health problem related financial expenditure of patients with diabetes mellitus, and expenditure's association with sex, age, income, duration of illness, treatment, control fasting blood glucose (FBG), complications and right to hospital treatment. The study was conducted in 7 government hospitals located in 4 regions of Thailand and Bangkok Metropolis, between May and October 1998. The study sample included 500 subjects: 250 patients with diabetes mellitus and 250 subjects in the reference group. Data were obtained by directed interviews with the patients and/or their relatives, using structured questionnaires.

The average health problem related financial expenditure of patients with diabetes mellitus was 6,017.50 baht per year, which was significantly higher than that of the reference group which was 42.20 baht per year ($p < 0.001$). The association of expenditure and sex, income, duration of illness, treatment, control FBG, complication and right was explored. After adjusting for differences in baseline characteristics, the expenditure increased with age and income. The expenditure also varied according to the type of treatment (tablet : 5,429 baht per year, insulin : 10,459 baht per year, mix : 10,049 baht per year). The expenditure increased with FBG. There were no associations between sex, duration of illness, complications and right to hospital treatment and expenditure ($p > 0.05$).

The study indicated that the health problem related financial expenditure of diabetes mellitus patients was 127 times higher than the health problem related expenditure of general people. This causes economic burden for patients, their families and their communities. These findings have several implications for the holistic approach to treatment. The information shows causes of economic burdens from disease.